

REVVY

JANUAR - MARTS 2020 | Nr. 1

INTERVIEW MED

Claudia-teamet,
Aalborg Universitet

“... det handlede om sætte nogle skibe i søen som både var infrastruktur, rådgivningstjeneste og undervisningsaktiviteter. Men også at kunne arbejde på et mere strategisk niveau i forhold til organisationen”

issn 1904-1969 revy mag.

ISSN 1904-1969
revy

Indhold:

Fem korte om studieteknik

Formidling af ophavsretsoverdragelse

Interview: Nørd-kraft - på besøg hos Claudia-teamet på Aalborg Universitet

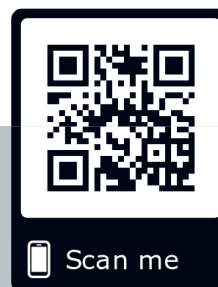
#biblioteksblik

Kvik, kvikkere, kompetent

Finnerne satser stort på kunstig intelligens

Det sted du søger - også i rigets arkiver

Fra foreningen

Skribenter

Martin Gundtoft, udviklingskonsulent,
Københavns Erhvervsakademi

Rasmus Rindom Riise, KUB Forskerservice – Det Kgl. Bibliotek

Anne-Marie Fiala, Forskerservice, UCL Biblioteket

Lars Kjær, KUB Sdr. Campus – Det Kgl. Bibliotek

Henrik Tang, KUB Nord – Det Kgl. Bibliotek

Nejra H. Richter, KUB Sdr. Campus – Det Kgl. Bibliotek

Redaktion

Jan Erik Hansen (ansvarshavende)

Informationsspecialist, KUB Nord - Det Kgl. Bibliotek
jaha@kb.dk

Ida Fallentin

Udviklingskonsulent, KEA Bibliotek /
Københavns Erhvervsakademi
Idaf@kea.dk

Asger Væring Larsen

Chefkonsulent, Syddansk Universitetsbibliotek
avla@bib.sdu.dk

Årsabonnement

4 numre for 400 kr. plus porto

Adresseændring

Meddelelser om adresseændringer og ekspedition
sendes til dffu@kb.dk

Afleveringsfrister

Nr. 2 apr-jun 2020 – deadline 1. april 2020

Nr. 3 jul-sep 2020 – deadline 1. juli 2020

Nr. 4 okt-dec 2020 – deadline 1. oktober 2020

Nr. 1 jan-mar 2021 – deadline 1. januar 2021

Aftalte manuskripter sendes til mail: jaha@kb.dk

Annoncepriser (ex. moms)

1 helside: 4.900 kr.

3 helsides annoncer: 10.000 kr.

Oplag: 1.200

ISSN 1904-1969

ISSN (online) 1904-1977

Årgang 43

Tryk: Kailow Graphic

Grafisk design: Designbyggedde, info@designbyggedde.dk

Fem korte om studieteknik – én app bliver til fem

PÅ KEA Bibliotek har vi udviklet en app, der imødekommer et stigende behov for studietekniske kompetencer, og guider de studerende gennem alt fra tidsstyring til noteteknik

Der optages i disse år flere og flere studerende på videregående uddannelser. Den øgede tilstrømning medfører et øget behov for studietekniske kompetencer hos studerende, med mange forskellige baggrunde og individuelle behov.

Umiddelbart ligger løsningen lige til højrebenet; klæd de studerende bedre på, så de er klar til studiet.

Men der er en stor udfordring: De studerende, der har det største behov, er også de, der deltager mindst i undervisning i studieteknik! Ifølge en undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) fra 2018, drejer det sig om ca. halvdelen af de studerende, der ovenikøbet for en stor dels vedkommende selv vurderer, at de har behovet. Så spørgsmålet er: Hvordan får man de studerende til at indfri det behov, de

godt selv ved de har? Vi vil her fortælle lidt om et af de værktøjer vi bruger til at imødegå den udfordring her på KEA Bibliotek, nemlig appen Fem Korte om Studieteknik.

Det begyndte med kildekritik

Det startede med en app om kildekritik, som vi udviklede fra 2017-2018, i forbindelse med DEFF-projektet:

Co-creation: studerende som medproducenter i udviklingen af bibliotekernes læringsprodukter. I vores lokale udgave af co-creation er vi ret styrende i forhold til rammer og tema, da vi ofte har en præcis forestilling om den udfordring, som vi gerne vil finde en god løsning på. Vi bruger de studerende til at give retning indenfor rammerne, samt til at hjælpe os med det visuelle, det sproglige, humoren, tidsånden og den konkrete form.

Den første app bestod af fem nedslag indenfor hvert emne, som blev udviklet i samarbejde med de studerende. Hvert nedslag rummer én video og tre små pointer, der i kort form klæder den studerende på til selv at arbejde videre med emnet. Ud over selve kodningen og designet, blev meget af energien brugt på at finde den rigtige form og de rigtige formuleringer i samarbejde med de studerende.

Vi har allerede god erfaring med at bruge appen i undervisningen, og tænker fint den kan bruges i andre uddannelsesmæssige sammenhænge.

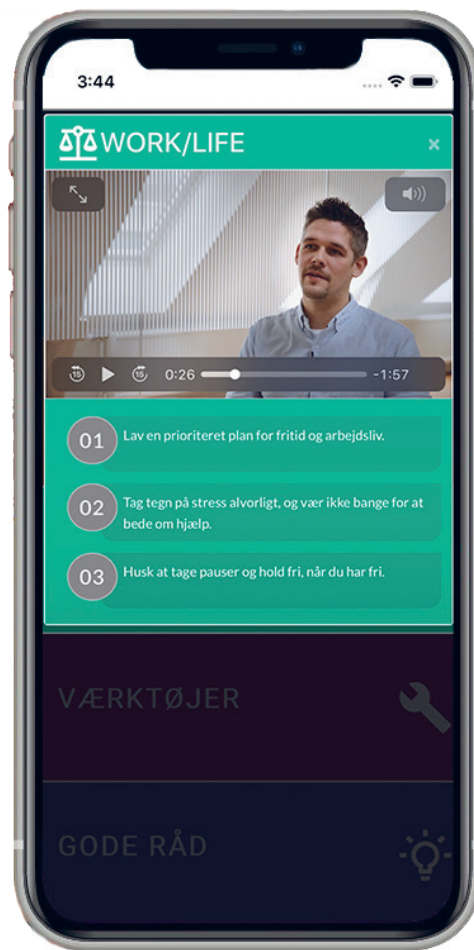
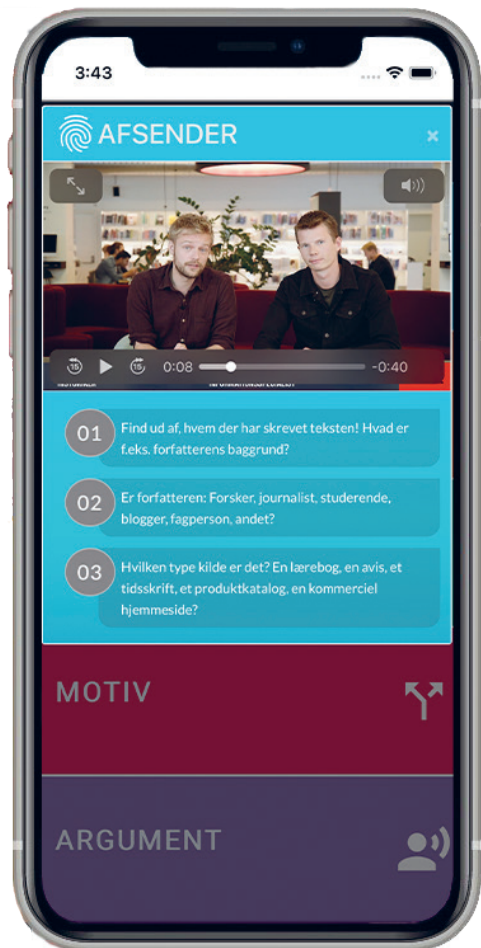
Efter udviklingen af kildekritik appen, besluttede vi os for at udvide den med yderligere fire emner, der bredt adresserer de studerendes behov for studiekompetencer.

Appen udvides

I sommeren 2019 blev der lagt sidste hånd på den udvidede app, som kan findes på både Google play, App store og i en almindelig browser.

Appen er udviklet internt af KEA Bibliotek, og er en håndsrækning til studerende, der vil have en koncentreret introduktion til studiekompetencer indenfor kildekritik, planlægning, studielæsning, noteteknik og research.

På KEA har vi en bred gruppe af studerende, med meget forskellige baggrunde. Nogle kommer fra en lang karriere som håndværkere, og har ikke siddet på skolebænken siden 9. klasse, og andre kommer fra gymnasiet, eller fra en anden videregående uddannelse. Det var derfor vigtigt for os at finde et format, der både kunne fungere som en

genopfriskning af kendt stof, og som en hurtig introduktion til noget helt nyt.

Vi havde allerede et format der fungerede godt, og fortsatte derfor efter samme opskrift i den nye app: Små korte videoer og gode råd, inddelt efter emner, og formuleret i et sprog og en form, som vores studerende kunne relatere til.

Løbende udvikling

Det har hele tiden været tanken, at appen skal kunne bruges selvstændigt af både studerende og undervisere, men også som en direkte del af biblio-

tekets egen undervisning. Flere af vores projekter har nydt godt af den synergi, det har givet at arbejde bredt med undervisning og læring i det digitale domæne. Det har blandt andet vist sig i udviklingen af vores studiekompetence projekt, hvor vi har brugt erfaringer og indhold fra appen i vores nye digitale læringsobjekter til undervisere, samt vores studieviden portal, der begge er i slutfasen af udviklingsprocessen.

På KEA Bibliotek er vores produkter sjældent helt færdige, men snarere i en konstant iterativ udvikling. I uddannelsessektoren ser man ofte, at

projekter kun lever til afslutningen af den på forhånd udstukne ramme. Det er ærgerligt, for ofte er det først når projekter udsættes for virkeligheden, at feedback loopet for alvor sættes i gang, og udviklingen virkelig kan rykke. Vi bruger løbende nye impulser fra studerende, undervisere og det omkringliggende samfund, der får os til at tænke vores projekter og produkter i nye retninger.

Det betyder også, at dele af indholdet fra Fem Korte om Studieteknik kan bruges på kryds og tværs af forskellige platforme, og løbende opdateres og udvikles. Hvem ved, måske ender det med 10, 15 eller 20 korte på samme eller helt nye platforme...

Formidling af ophavsretsoverdragelse

– et afgørende led i understøttelsen af Open Science

Den uhindrede adgang til forskning er en tendens, der fortsat vokser. Men jeg savner en tydeligere og bredere formidlingsindsats om den ophavsret, der udgør fundamentet for realiseringen af Open Science.

Af Rasmus Rindom Riise,
rarr@kb.dk

Open Data, Open Access, Open Science er begreber, man skal gøre sig umage for ikke at støde på som forsker, forskerstøtte eller som ansat i universitetsbibliotekssektoren. Den uhindrede adgang til forskning er en tendens, der fortsat vokser - under stærk påvirkning af Open Science-udviklingen i Europa - og i højere grad bliver en del af bevidstheden hos de danske universiteter og de institutioner, der supporterer dem.

Universitetsbibliotekerne har længe arbejdet idealistisk i understøttelsen af Open Science, navnlig Open Access-publicering, hvor bibliotekerne har navigeret forskere rundt i junglen

af embargoer, APC'er og forskellige typer af Open Access i alverdens farver. Bibliotekerne har også ydet en stor indsats for at få vendt publiceringskulturen hos forskerne, så de i højere grad kan se fordelene ved at publicere Open Access frem for den konventionelle toll access-publicering. Stor cadeau til den indsats!

Men jeg savner en tydeligere og bredere formidlingsindsats om den ophavsret, der udgør fundamentet for realiseringen af Open Science. Ophavsretten udgør en helt central rolle i opgøret med f.eks. betalingsmurene, da ophavsretten sikrer de kommercielle forlag den juridiske ret til at

tage betaling for værker, de ikke selv har forfattet. Lad mig gennemgå kort, hvordan det egentlig hænger sammen.

Copyright Transfer Agreements

Det er mere reglen end undtagelsen, at forskere forud for publicering i videnskabelige tidsskrifter, ejet af kommercielle forlag, overdrager ophavsretten til deres videnskabelige værker til forlagene via såkaldte "Copyright Transfer Agreements" (CTA). Det er velbeskrevet i faglitteraturen, og der er endda lavet en film om problemstillingen (Paywall: The Business of Scholarship (2018))!

Graden af overdragelse varierer dog, men i de værste tilfælde er der tale

Billedet er licenseret under CC0 1.0

om komplet ophavsretsoverdragelse, der giver forlagene den fulde ophavsret til alle versioner af det videnskabelige værk, uanset form eller medie. Det giver samtidig forlagene juridisk hjemmel til at opsætte en betalingsmur og sikre en aldeles lukrativ forretning. Det skader ikke forlagenes indtjening, at de tilmed ikke har nogen omkostninger forbundet med hverken forskningsarbejdet, forskningsfaciliteter eller udførelse af peer reviewet.

Det er derimod en skidt forretning for statskassen, der som udgangspunkt har betalt for forskningen, men som nu er nødsaget til at finansiere adgangen til forskningen i publikationsform.

Det er derfor også tankevækkende, at Uddannelses- og Forskningsministeriet via BFI-pointsystemet nudger

forskere til at udgive i tidsskrifter, der opererer med denne forretningsmodel, men det er en anden historie, der ikke skal diskuteres yderligere her.

Formidling af ophavsretsoverdragelse

Formidling af ophavsret er et område som universitetsbibliotekerne også har taget til sig, ikke mindst den del der knytter sig til undervisningsområdet på universiteterne. Her hjælper bibliotekerne fortvivlede undervisere med at navigere rundt i en anden jungle af Copydan-regler, eller BA- og KA-studerende, der er i vildrede om, hvad de præcist må i forhold til gengivelser og genbrug af ophavsretsbeskyttede værker i diverse projekter og specialer.

Men hvor ligger formidlingsindsatsen om ophavsretsoverdragelse til kommercielle aktører? Som nævnt

spiller ophavsret en væsentlig rolle i at understøtte – men også modarbejde – Open Science.

Universitetsbibliotekerne bør i langt højere grad træde mere proaktivt ind i formidlings- og vejledningsarbejdet med ophavsretsoverdragelse og på den måde understøtte universiteternes arbejde mod Open Science.

Det er vigtigt at understrege, at bibliotekerne ikke skal agere jurister. Der er tale om en indsats, der udelukkende skal have karakter af at være formidlende og vejledende. Bibliotekerne skal heller ikke være formynderiske – forskere har stadig en vis publiceringsfrihed til at publicere, hvor de ønsker – men i kraft af, at universiteterne har sat Open Science på dagsordenen, giver det god mening, at bibliotekerne formidler de faktorer, der medvirker til at hindre Open Science.

"Paywall: The Business of Scholarship" af Schmitt, J., Stone, R., Brunelle, Z., og Mann, J er licenseret under CC BY 4.0
Filmen er udgivet Open Access og kan ses på paywallthemovie.com

Et oplagt sted at sætte ind som formidler af ophavsretsoverdragelse er ved kurser for ph.d.-studerende. Her møder vi forskere i begyndelsen af deres forskerkarrierer, og vi kan her skærpe deres bevidsthed om, hvordan de kommercielle forlag agerer, og hvilke konsekvenser det kan have for retten til egen forskning. Men der bør i formidlingen også anlægges et større perspektiv på, hvordan ophavsretsoverdragelse kan være en hæmsko for Open Science, der afskærer den offentligt finansierede forskning som et fælles gode med afgørende værdi for videnskab i bred, lokal og global forstand.

I mit arbejde på Københavns Universitetsbibliotek oplever jeg ganske ofte, at også erfarne forskere ikke er klar over, at de overdrager rettigheder til forlagene ved publicering, og at universitetsbiblioteket efterfølgende køber adgang til abonnementsbaserede informationsressourcer, herunder videnskabelige tidsskrifter, hvor forskerne selv har bidraget med artikler.

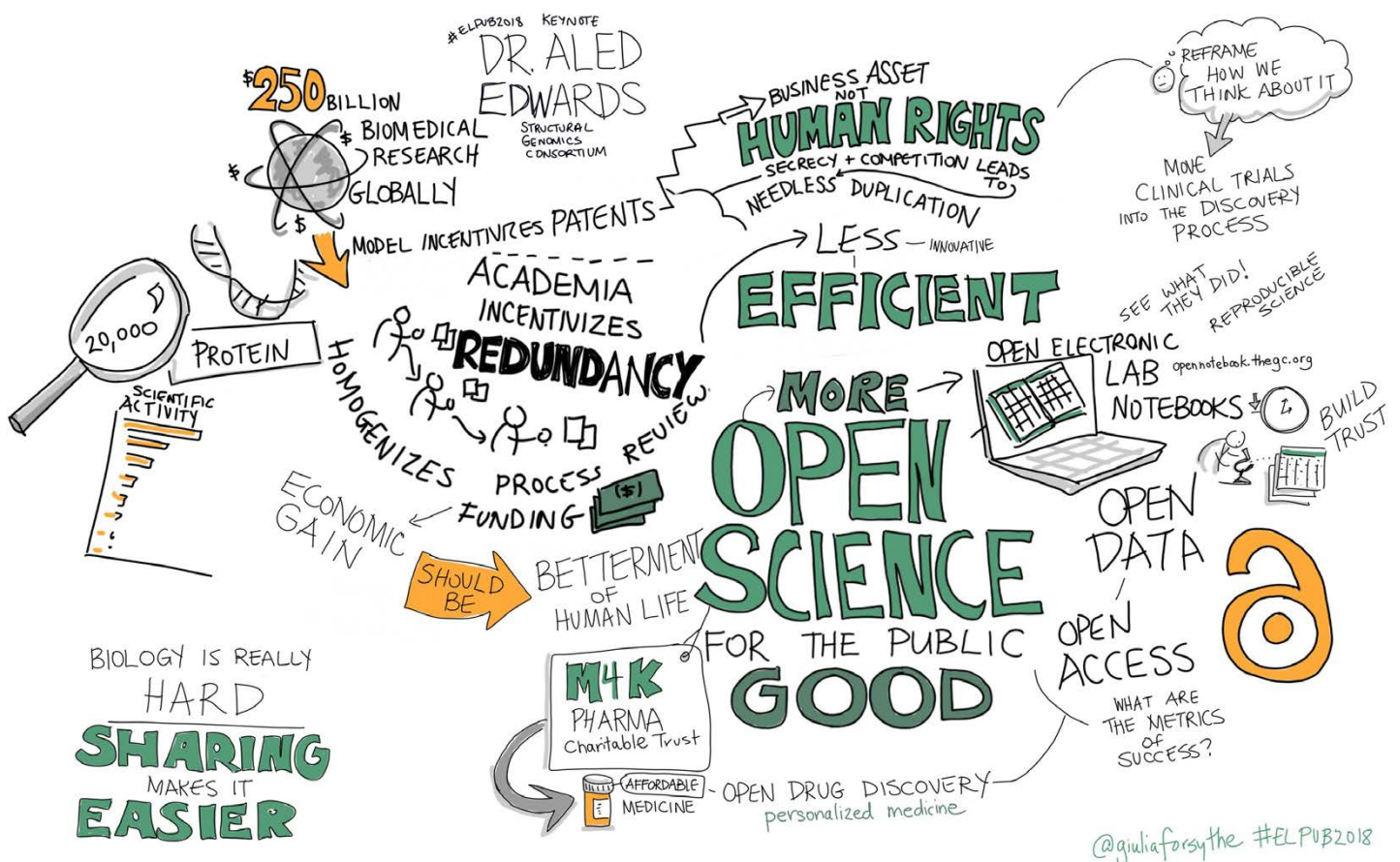
Der kan sagtens være tale om forskere, der har været universitetsansatte i mere end 20 år.

Forskernes manglende kendskab til ophavsretsoverdragelse er jo ganske foruroligende, men tydeliggør samtidig behovet for at der bliver sat ind for midlingsmæssigt fra universitetsbibliotekernes side.

Open Science er en nødvendighed

Som nævnt indledningsvist, er Open Science-udviklingen voksende i Danmark og resten af Europa. Denne udvikling er kærkommen taget de udfordringer i betragtning, som verden står overfor. I den sammenhæng er klimakrisen et nærliggende eksempel, som flere forskere betoner, udgør en direkte trussel mod menneskehedens eksistensgrundlag. Open Science er i den sammenhæng ikke blot et behageligt gode – det er en nødvendighed. Det er absurd at tænke på, at banebrydende forskning i grønne teknologier og løsninger til klimaforandringer kan være gemt inde bag betalingsmure

og være hindret i at få videst mulig udbredelse. Men klimaforskning har ikke monopol på denne absurditet – det gælder sådan set al offentligt finansieret forskning, uanset medie eller form. Man kan derfor håbe, at Danmark på et tidspunkt vælger at gøre som Frankrig og Holland, hvor ophavsretslov sikrer at forskerne har ret til at tilgængeliggøre deres publikationer som Open Access efter en embargoperiode - også selvom forskerne kontraktuelt har overdraget deres ophavsrettigheder til forlaget. En sådan ændring i den danske ophavsretslov venter desværre nok ikke lige rundt om hjørnet. Det er også en af grundene til, at universitetsbibliotekerne bør gå mere proaktivt til værks i formidlings- og vejledningsarbejdet med ophavsretsoverdragelse og dermed understøtte universiteternes arbejde mod Open Science.

@giuliaforsythe #ELPUB2018

"Open Science for the Public Good" af Dr. Aled Edwards er licenseret under CC BY 2.0

Af Jan Erik Hansen, redaktør,
jaha@kb.dk

Nørd-kraft – på besøg hos Claaudia-teamet på Aalborg Universitet

”Som forskningsbibliotek skal vi i fremtiden være væsentligt bedre til at byde ind i denne type samarbejder og udvikle os i forhold til behovene for services fra vores moderinstitution.”

”Vi arbejder både fra forskningssiden, og hjælper til at forskerne får realiseret sine behov, men vi arbejder også med institutionssiden, for at universitetet får realiseret sine behov. Selvfølgelig er det i den enkelte forskers interesse at være i compliance, men det er ikke nødvendigvis i den enkelte forskers interesse, at universitetet som helhed har styr på sine forskningsdata, eller så meget styr som de ønsker at måtte have. Nirvana det kan vi lede længe efter,” siger Karsten Kryger Hansen.

Han er data management-specialist og har været primus motor for Claudia-teamet fra begyndelsen. Oprindeligt er han ansat ved Aalborg Universitetsbibliotek (AUB) og repræsenterer dermed den ene side af team-samarbejdet. Den anden udgøres af Aalborg Universitets fælles it-afdeling (it-services eller ITS).

”Det handlede om at samle et team, der kunne arbejde mere struktureret, fremfor at kalde til møder hele tiden. Og det handlede om sætte nogle skibe i søen som både var infrastruktur, rådgivningstjeneste og undervisningsaktiviteter. Men også at kunne arbejde på et mere strategisk niveau i forhold til organisationen.”

Det begyndte med en digitaliseringsstrategi

Claudia begyndte som et projekt i januar 2018 og blev født via digitaliseringsmidler fra AAU, som en del af universitetets fælles digitaliseringsstrategi. Karsten Kryger Hansen fortsætter:

”I strategien var det blevet identificeret, at vi på universitetet havde en mangel på overblik over infrastruktur i forhold til forskningen, og hvad forskere behøvede for at udføre deres forskning.

Samtidig blev der brugt rigtigt meget tid ude i forskningsmiljøerne på selv at sætte infrastrukturer op.”

”Vi havde en situation, hvor infrastruktur bare var et værktøj. Men hvis du ikke ved, hvad du kan bruge værktøjet til, og institutionen selv ikke har styr på hvilke værktøjer den egentlig stiller til rådighed, er der et behov for at have et koordineret fokus på infrastruktur, men også data management og data science.”

Forenklet kan siges, at infrastruktur er den hard- og software, der holder og opbevarer filerne, data management er det, der er mellem filerne, og data science er det der er inden i filerne. Kryger Hansen fortsætter:

”Det handler om at have en samlet konsolideret service, hvor en forsker kan henvende sig ud fra det, som ofte er forskerens problem. Nemlig at få løst et forskningsmæssigt behov. Der så vi potentialet i at sætte ressourcerne sammen.”

”Det som var virkelig nyt, var at vi besluttede, at vi skal have nogle der kan hjælpe med data management, vi skal have nogle der kan hjælpe med data science. Infrastruktur har man altid kunnet få. I hvert fald hvis man havde

”Nu siger vi, at infrastruktur har man altid kunnet få.”, supplerer Nils Thidemann, repræsentant i styregruppen for AUB, ”I biblioteksregi siger vi nøjagtig det samme. Rådgivning, vejledning og support har man altid kunne finde. Men værdien her er, at når vi rådgiver og supporterer fra biblioteksmæssigt synspunkt, så kan vi pege på løsninger. Vi kan hjælpe med at få infrastruktur til at du.”

”IT-afdelinger ser ud som de har gjort i de sidste 20 år, biblioteker gør det måske også, men der knopskyder nye funktioner, som hele tiden skal gribes, og det fordrer en ny måde at tænke en samarbejdende organisation på. I bibliotekets regi har man haft forskerservice og forskningsregistrering siden begyndelsen af 00’erne.”

Claudia er next generation på data-siden, med viden og rådgivning omkring data-

håndtering og data science. Thidemann siger:

”Det handler om at få de enkelte organisatoriske enheder til at arbejde bedre sammen, og det er det vi forsøger med Claudia. Der kommer en forsker, der

er interesseret i at få noget systemunderstøttelse, noget infrastruktur, til dataopsamling. Det er selvfølgelig vores opgave, at supportere, men samtidig pege de andre steder hen, hvor den enkelte forsker kan få dækket sine øvrige behov.”

”Det vi oplever i forskningssituationer, er at forskning tager lang tid, og oftest er det relativt svært for den enkelte forsker, at skulle navigere i et infrastruktur-landskab. Der er mange djævlene i detaljen, som har betydning for om skiftet bliver den ene løsning eller den anden. Når forskeren sidder med et problem, kan det være den marginal af en oplysning, fx graden af følsomhed af data, der giver udslaget. Eller det kan være behovet for at udveksle eller beregne. Jeg tror ikke, at bibliotekerne har haft den forståelse, det er ikke vores metier at have matematikere ansat eller folk med forstand på avanceret infrastruktur. Bibliotekets metier har været have fokus på data og registrering.”, forklarer Karsten Kryger Hansen.

”I virkeligheden er det med allerbedst hånd i hanke i forhold til, hvad der foregår forskningsmæssigt på universitetet, ofte de sekretærer der sidder rundt omkring på de enkelte institutter. De ved, hvor skoen trykker. For os handler det om at have det gode netværk og tænke vores tilbud ind i de forskningsprocesser også, de skal være målrettet noget som forskeren kan genkende. ▶

penge, kunne man få det man havde pengene til.”, siger Mads Peter Bach, teamleder på Claudia. Hans baggrund er i universitetets it-afdeling, ”Det nye at var at der kom nogen til, der havde evner til at forstå data og datahåndtering lidt dybere.”

Når man laver en Ph.D-plan, for eksempel, jamen, der skal vi ind og tale data. Altså datahåndteringspraksis. Vi får mulighed for at sætte i hvert fald to folk sammen, en studerende og en vejleder, og derfra tale om universitets forventninger til datahåndteringspraksis.”

Infrastruktur der kan rådgive

Claudia præsenterer sig selv som Research Data Services. I sig selv en infrastruktur (en samling virtuelle services) der assisterer forskere i at opfylde universitetets målsætninger om tilgængelighed og en moderne state-of-the-art forskning, men også mere politiske strategier.

”Der kan sagtens være adfærdsændringer, når vi taler Open Access og publiceringsstrategier. Det handler om at designe ud fra adfærd, her har bibliotekerne nok en større klassisk tradition end it-afdelinger. I arbejdet med adfærd og kulturændringer.”, siger Karsten Kryger Hansen.

”Meget handler om, at komme ud og tale det rigtige sprog og skabe meningsdannelse ude i forskermiljøet. Vi er langt foran i vores meningsdannelse. Men det kan man nemt glemme, når vi går ud og siger til forskeren, at du skal publicere open access. Hvorfor, spørger forskeren. Der skal vi fortælle hele historien, og også forstå forskerens perspektiv.”

”Det samme gælder, når vi snakker GDPR. Det handler selvfølgelig om

teknik, men lige så meget om adfærd og forståelse, for at kunne anvisne løsninger.”

”Det er vigtigt at italesætte tingene korrekt. Jeg talte med nogle forskere forleden omkring persondatahåndtering. Der skal være en teknisk og systemmæssig understøttelse af praksis, jo, men selve forståelsen af håndteringen af persondata, falder tilbage på paragraf 1 i GDPR. Det er data, vi har til låns, det er data vi skal passe på. Almindelig sund fornuft skal være drivende, men det kan hurtigt blive til at vi skal undgå bøder og andet. Du kan sammenligne det med at køre for stærkt på vejen. Kører du for stærkt, får du en bøde. Men det skal helst ikke være det, der er det væsentligste argument i vores logik.”, siger Kryger Hansen.

”Man ser fra tid til anden, at god datahåndteringspraksis bare bliver italesat for at italesætte det. Vi skal huske, at det er forskerens produktion som er det væsentlige og det er hans eller hendes problem vi skal tage udgangspunkt i. Vi har set eksempler på, hvordan det kan ende som tjekboks-øvelser og er der noget

som de har rigeligt af i forvejen, er det tjekboks-øvelserne. Vi skal ind og arbejde der, hvor det giver værdi. Enten for forskeren eller institutionen.”

Viften af tilbud sigter bredt, og er målrettet både eksperter og til dem der er på vej til at blive det. Der har været opgaver omkring arkivering, storage af data, hvor teamet har rådgivet. Man har også udviklet algoritmer til konkrete forskningsprojekter. Der tilbydes desuden en AI-Cloud, som kan understøtte forskere (og studerende), der ønsker at arbejde med AI-teknologier som machine learning og deep learning.

”Vi oplever meget forskellige behov og vi prøver at favne bredt.”, forklarer Mads Boye, som er specialist i infrastruktur. ”Nogle får et login til et system og så hører vi ikke fra dem igen, før der er strømsvigt i datacenteret. Andre skal tages mere i hånden. Tidligere har det nok været de tekniske fakulteter, der har fyldt mest, fordi de altid har været bevidste om deres behov. Men vi prøver også at række ud til de klassisk ikke-tekniske fakulteter. De skal ofte serviceres anderledes, for at komme i gang og få en god oplevelse.” ”Det har ikke været en vigtig parameter for os, hvor mange der har været igennem butikken. Mere at de har været tilfredse.

Så ved vi også, at det spreder sig, og så skal folk nok komme til os, når behovet opstår. Vi vil gerne ses som en laboratorie-ressource og derfor vil vi også gerne møde dem, hvor de laver deres arbejde. Vi skal være en fri ressource i deres naturlige setup. Ikke noget der skal presses ned over hovedet på forskerne.”

”For AAU-brugere har der altid været single point of contact for alle tekniske henvendelser via IT-afdelingen og mange henvendelser omkring infrastruktur er gået videre til os ad den kanal.”, forklarer Mads Boye, da REVY spørger til teamets synlighed. For en udenforstående kan det være svært at finde information om Claudia – på universitetets websider.

”Det er nok heller ikke vores primære spidskompetencer, at lave en masse kommunikation. Fokus har været på de services og den rådgivning, vi tilbyder.” Men en ny kommunikationsstrategi og bedre synlighed er på dagsordenen, understreger teamet.

I fuld drift

”Det vil være forkert at sige, at folk arbejder 100% af tiden i Claudia-projektet. Der er et flydende skel mellem fx opgaver i it-afdeling eller andre universitære opgaver. Samtidig er der en masse legacy, historiske ting, løbende arbejdsopgaver fra tidligere, som vi har taget med over i projektet.”, tilføjer Mads Peter Bach.

”Det her repræsenterer også en organisatorisk udvikling.”, siger Nils Thidemann, ”Set fra et forskningsbibliotekets synspunkt er Claudia endnu et godt eksempel på, hvad et moderne forskningsbibliotek er og skal være. Vi skal i fremtiden være væsentlig bedre til at byde ind i denne type samarbejder og udvikle os i forhold til behovet for services fra vores moderinstitution. Det kender vi også fra forskningsregistreringsopgaven, fra systematic reviews, behov som opstår og som er noget vi løser sammen med funding-folk eller it-folk. Eller juridiske kompetencer. Det er en hel naturlig del af forskningsbibliotekets udvikling.”

”Vi har det skisma, at vi selv udbyder infrastruktur, men vi lever også af andres infrastruktur.” Claudia har sit eget serverskab i it-afdelingens maskinpark. Thidemann fortsætter:

”Vores er ikke den eneste eller bedste til at løse alle behov. Data kommer oftest fra andre systemer end vores. Derfor er det vigtigt, at fx Mads som infrastruktureksperter skal kunne pege på andre løsninger end lige vores. Det giver et andet perspektiv til ressourcerne. Data management-koordinatoren er involveret i mange opgaver. Det kan være lige fra politisk sagsbehandling til egentlige juridiske vurderinger.”

”Vi er en kompetence-enhed som andre kan tage i anvendelse. I rådgivningssituationer er vi meget sjældent alene, fx jurister har en tendens til altid at

finde noget arbejde.”, fortæller Karsten Kryger Hansen og griner, ”Men vi skal ikke have jurister siddende i Claudia, de skal fagnørde jura blandt andre jurister. Det bliver for omfattende at oppebære en juridisk profil i teamet.”

At kickstarte og sætte fokus, bliver nøgleord for teamet også fremover. Selv foretrækker de at kalde det indsatser. Pr 1. januar i skrivende år er projektet overgået til en egentlig drift-fase. De er sat på budgettet hos ITS (it-services) og AUB.

”Derfor kan vi også sige, at alle også ressourcemæssigt er dedikeret til arbejdet i Claudia.”, siger Nils Thidemann.

Og lige det med navnet...

”Navnet Claudia. Der er tænkt over det.”, fortæller Karsten Kryger Hansen, ”I første omgang tænkte jeg Cloud (læs: cloud), men det blev lige nordjysk nok. Det endte så med det mere elegante Claudia. Vi har været ude i om vi skulle hedde noget andet på et tidspunkt. Men Claudia blev hængende. Hun er svær at begrave.”

Hvad snakker de om?

- **IT Infrastruktur:** hardware, software, og netværk der er nødvendige for udvikle, udføre, kontrollere og supportere IT services.
- **Data Management:** omhandler regler og procedurer for forvaltning af data. Gælder både i teknisk, juridisk og etisk forstand.
- **Data Science:** handler om at analysere og trække ny viden frem i store datamængder, også kaldet Big Data.

Om Claudia

Teamet består af 11 medarbejdere – med fortid enten i biblioteket eller it-afdelingen.

Ved interviewet deltog: Karsten Kryger Hansen, chefkonsulent, AUB – specialist i Data Management
Mads Boye, systemadministrator, AAU – specialist i Infrastruktur
Mads Peter Bach, Teamleder, AAU
Nils Thidemann, chefkonsulent, AUB
Mads Peter Bach deltog kun i første del af interviewet. Nils Thidemann repræsenterede styregruppen bag projektet.

Adresse: <https://www.claudia.aau.dk/>

universitetsbiblioteket • Following KUB NORD

universitetsbiblioteket Så blev det fredag, og redaktøren er stadig i sit nostalgiske lune og har fundet et fotografi frem fra 1938 fra "Rygeværelset" på KUB Nord. Her kunne de studerende tage en pause fra eksamenslæsningen og nyde en smøg mens de kiggede ud på det grå og kolde vintervejr. ☔️🌧️ Rigtig god weekend! 😊

#ucph_library #ucph #kbbhni #biblioteksblik #kubnord #copenhagenuniversitetsbibliotek #universityofcopenhagen

4d

Liked by bonniefrisdahl and others

4 DAYS AGO

Add a comment...

Post

kubfrb • Following KUB Frederiksberg

2118 1118: I dag er der udstilling af skovens og markens dyr og forskellige skemaer, der kan foldes ud i større format 😊

#kubfrb #sciencebib #scienceku #frederiksbergcampus #unicph #ucph #kbbhni #ucph_library #biblioteksblik #julpåbiblioteket #julekalender #vielskerbøger #gamlebøger #lommekalenderanno1796 #gamletegninger #jagtkalender #miniaturebog

5w

nanna_camillapedersen @kasperpedersen97 i 1796 havde de røde ræve to haler og creepy ansigt

5w Reply

Liked by abagger and others

kadkbib • Follow

kadkbib I dag sker der spændende ting på KADK! Åbning af den nye udstilling Works+Words i udstillingssalen, og ikke mindst, Holmen Now! #7

Koncert og performance kl. 17 i biblioteket. Kevin Eagle Oliver m.fl. sætter scenen med sit musikalske projekt American Blonde. Efter koncerten kan I tage et smut over i den nye udstilling. Åbent for alle - vi ses! @kadkbib #kadkbib #kadkbiblioteket #kadklibrary #kadk #musik #performance #pop #indierock #scenekunst #oplevelser #udstilling #biblioteksblik @kevin_eagle_oliver

7w

roskildeuniversitetsbib • Following Roskilde Universitetsbibliotek

roskildeuniversitetsbibliotek (English in comments) Nåede du at se udstillingen med årets pressefotos? Hvis ikke, kan du finde tidsskriftet "Årets Pressefoto 2018" på hylden med nye tidsskrifter. Den er absolut et kig værd!

Foto venstre side: @jeppcarlsen #jeppcarlsen
Foto højre side: #sigridnyaard #åretspressesfoto2018 #åretspressesfoto #pressesfoto #portraits #portraits2018 #pressphoto2018 #pressphoto #photocompetition #portrætfotografi #library #librarylove #biblioteksblik #arkiv #traktat

Liked by islandsbryggebibliotek and others

DECEMBER 4, 2019

Post

#biblioteksblik

roskildeuniversitetsbib • Following Roskilde Universitetsbibliotek

#shelfie #booklove #booklover #academicbooks #interview #steinarkvale #svendbrinkmann #instabook #booksinstagram #biblioteksblik #bookcover #bøger #bogkærlighed #studietid #baktoschool #nytsemester

6d

roskildeuniversitetsbibliotek Academic books is open again until the 13th of March. From 10-16 you can go and find books, pens, notebooks and much more for your studies. You can find Academic Books in the east wing of the library.

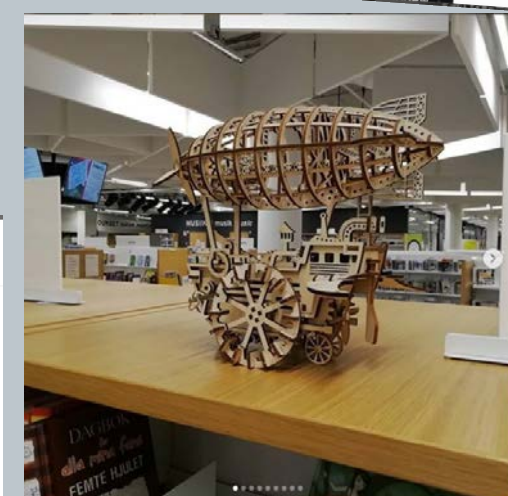
6d Reply

Liked by academicbooks and others

6 DAYS AGO

Add a comment...

Post

kbinnotur2019 • Following Iso Omena

kbinnotur2019 Inspirerende besøg på Iso Omena library i Espoo. Et folkebibliotek som indeholder mange forskellige offentlige service tilbud bl.a. Borgerservice, musik undervisning, sundheds tilbud og meget andet. De havde et fantastisk makerspace med robotter, 3D printere, laserskærer, vinylprint, plantotek, symaskiner og meget mere #biblioteksblik #kbinnotur2019 #librarylove

6w

minnagle Er det dét som ligger i et storcenter?

6w Reply

Liked by boelene and others

DECEMBER 4, 2019

Add a comment...

Post

DFFU på sociale medier

Vi samler billeder på instagram. Enten fra bibliotekerne eller fra private brugere. Her er et par af redaktionens favoritter.

Brug #Biblioteksblik – hvis du vil ses af os

KVIK, kvikkere, kompetent

Af Anne-Marie Fiala Carlsen,
afca@ucl.dk

I 2014 tog UCL Bibliotekets daværende chef Tove Schmidt Rødgaard initiativ til oprettelse af en Forskerservice, 'Forskerservice', med én bibliotekar til at tage sig af forskerne i UCL (se Carlsen 2015a). Forud for beslutningen var der blevet udarbejdet en behovsrapport om 'Forsker- og projektstøtte ved UCL' (Wollbrecht [2014]). I rapporten var et af de gennemgående ønsker 1-til-1 undervisning, da flere af de interviewede forskere ikke mente, de ville prioritere at deltage på standardiserede kurser (Wollbrecht [2014], s. 26).

For at komme tættere på forskerne og samtidig få en større forståelse af, hvilke faglige udfordringer Forskerservice ville kunne supportere, understøtte og måske endda afhjælpe, blev det første års mangeartede spørgsmål og den individuelle vejledning indsamlet. Det stod meget hurtigt klart, at mange spørgsmål drejede sig om de samme udfordringer. Der var mulighed for kompetenceopbygning inden for mange forskellige områder. De ansatte i den daværende forskningsafdeling sad oftest på egen lokation, uden adgang til en af UCL Bibliotekets afdelinger og uden studerende. Flere var ikke en del af den undervisning UCL Biblioteket udbød på uddannelserne og havde derfor ikke et specielt stort kendskab til de tilbud UCL Biblioteket havde.

Denne viden, samt gentagelse af de samme spørgsmål, ledte hen til udvik-

lingen af en række af kurser, som dels blev bygget op som et progredierende forløb og dels også ville kunne tages som enkeltstående kurser. For at være spiseligt for selv den travleste forsker, blev kurserne opbygget så hver enkelt modul maksimalt bestod af to undervisningslektioner. Flere af kurserne kunne umiddelbart virke alt for banale i forhold til hvad man måtte forvente på en uddannelsesinstitution, men erfaringer fra den daglige praksis havde allerede vist, at forskeren generelt ikke havde (lige) så stor interesse i informationsvidenskab som bibliotekaren. Der var dog ingen tvivl om, at forskerne alle gerne ville lære mere om disse ting.

Udvikling af kurset

Først blev forskernes generelle spørgsmål puljet, i forhold til om de handlede om verifikation/genfindning, søgning og teknikker, referencehåndtering eller publicering. Det stod tidligt klart, at det at bruge UCL Bibliotekets egen hjemmeside til at skaffe en artikel, ikke lå først for hos mange forskere. Ej heller hjemmesider som bibliotek.dk eller Google Scholar. Ja, bevares - de var dog mere kendt, men ingen af disse forholdsvise enkle systemer var særlig udbredt som førstevalg til at skaffe adgang til artikler. I den første tid Forskerservice eksisterede, kom der en del henvendelser på, hvorfor UCL Biblioteket ikke havde online adgang til alle de vigtige tidsskrifter. Det viste sig, efter lidt gravearbejde, at mange ikke vidste, at hvis de brugte bibliotekets adgange,

når de fx arbejde hjemmefra, så havde de fuld adgang til den store mængde af licenser UCL Biblioteket betaler for. Mindre overraskende var det, at ikke alle forskerne interesserede sig specielt for søgeteknikker og mange udarbejdede referencer i hånden.

Alle disse spørgsmål, undren, samt enkelte klager det første år, førte til udviklingen af den kursusrække der skulle klæde forskerne bedre på. For virkelig at sælge kurserne, skulle det helt rigtige navn findes. Det er altid en kunst med forkortelser, men fordi det også skulle være 'persuasivt' og helst ikke hverken kedeligt eller afskrækkende, blev kurserne døbt KVIK – Kurser i Videnskabelig InformationsKompetence (Carlsen 2015b). I daglige tale KVIK-kurser. I navnet lå ligeledes en lovning om, at denne viden kunne erhverves nemt og hurtigt.

Kursusrækken indeholder følgende kurser:

Bib.ucl.dk, Referencer, RefWorks Grundlæggende, RefWorks Udvidet, Systematisk litteratursøgning, EBSCO databaser, PubMed, Nordiske baser, Google Scholar og bibliotek.dk, Systematisk review, Tidsskrifter, Udgiv en artikel, Udgiv materiale, UC Viden.

Implementering

En ting er, at samle viden og udbyde kurser i det man ved forskerne mangler viden om.

Noget helt andet er, at få de samme forskere til at møde frem, og endda nogen gange forberedt. For at muliggøre deltagelse og samtidig gøre det så let som muligt for forskerne, blev det aftalt med forskningscenterlederne, at indkalde alle til de planlagte kurser via outlook, hvorefter forskerne selv kunne acceptere eller afvise.

Indkaldelser blev sendt ud til de 46 medarbejdere der arbejder i de pædagogisk/samfundsfaglige forskningscentre. Datoerne for kurserne blev lagt, så de forskere der havde udvist størst interesse, havde mulighed for at deltage. Efter de første tre-fire kurser blev fremgangsmåden evalueret i ledergruppen.

Der var enighed om at fortsætte med outlook-indkaldelser samt at supplere med en mail med oversigt over de kommende kurser. Kurserne blev ligeledes annonceret i nyhedsbrev fra Forskerservice. Kurserne blev primært afholdt i Odense, hvor flest forskere arbejdede.

Oversigt over afholdte kurser samt antal deltagere, august 15 - april 16

Bib.ucl.dk	Referencer	RefWorks Grundlæggende	Systematisk litteratursøgning	EBSCO databaser	PubMed	Nordiske databaser	Google Scholar og Bibliotek.dk
14	16	15	11	12	5	3	3

Afholdelse og evaluering

De første kurser blev afholdt i august 2015 og der har løbende været afholdt kurser siden. Der er indsamlet statistik frem til april 2016 (se tabel 1). Ud af de 14 kurser, har der i denne periode været afholdt otte forskellige. 24 ud af 46 indbudte deltog mindst en gang. Kurser med flest deltagere er 'bib.ucl.dk' 'Referencer' og 'RefWorks Grundlæggende', med gennemsnitligt 15 deltagere. En deltager har deltaget i alle otte udbudte kurser og gennemsnitligt har deltagerne deltaget i tre kurser.

Efter hvert kursus fik deltagerne fem korte ja/nej evalueringsspørgsmål, samt mulighed for at kommentere på kurset. Spørgsmålene var: Var kurset brugbart? Lærte du noget nyt? Fik du de færdigheder der var målet? Var formen passende? Deltog du selv aktivt? Langt de fleste deltagere svarede tilbage og stort set alle svarede Ja til alle fem spørgsmål. De fleste kommentarer gik til spørgsmålet, om de havde fået de færdigheder der var målet. Her måtte mange konstatere, at de havde fået en indføring, havde brug for yderligere opfølgning eller havde fået overblik til at gå videre på egen hånd.

Man kan altid diskutere, om kurser er en succes, når kun ca. halvdelen af de indbudte har deltaget og når der er så stor forskel på, hvor mange der har deltaget på de enkelte kurser. Men hvad er succes? Er det når forskerne får mulighed for at deltage i de kurser de føler de har brug for? Er det, at de

har fået viden og færdigheder, men måske ikke de fulde kompetencer? Er det viden om, at disse kompetencer kan der bygges videre på, i konkrete projekter, forsker og bibliotekar sammen?

For Forskerservice var den største succes, at forskerne afsatte tid til at deltage, på trods af udmeldelserne i behovsrapporten. Og en gratis benefit var, at forskerne kom til at kende til Forskerservice, hvilket har været med til at styrke samarbejdet og cementere Forskerservice som en ressource for forskere.

Nye tider

I sommeren 2016 blev fem afdelinger i Odense lagt sammen til en stor afdeling. Samtidig kom der en større omlægning af forskningsafdelingerne og strukturen for Forskerservice kom under pres pga. manglende tilknytning direkte ind i forskningsafdelingerne. Efter dette har kurserne været afholdt, når der har været efterspørgsel.

Efter en større fusion i 2018 mellem University College Lillebælt og Erhvervsakademiet Lillebælt, samt en udflytning af forskerne til fysisk placering i grunduddannelserne, har det været endnu vanskeligere at synliggøre kurserne.

I de senere år har der været et stigende fokus på publiceringsstrategi og -problematikker som fx predatory journals, men det er først i år der har været decideret efterspørgsel på et publiceringskursus. Denne type kursus, og ligeledes kurser om systematisk litteratursøgning eller review, kræver

at forskeren står midt i en problematik, og som oftest vil de søge individuel vejledning i Forskerservice, frem for at vente på et kursus. Det har ledt hen til, at Forskerservice i dag langt oftere deltager på forskningsmøder med oplæg om fx predatory journals-problematikken.

I dag er langt flere undervisere tilknyttet forskning i UCL. Det åbner op for at kunne gentage kurserne som en indføring til de kompetencer der er gode at have, i bl.a. informationssøgning, referencehåndtering og publiceringsstrategi. Med den seneste fusion er der netop i år blevet oprettet et nyt forskningsområde på erhvervsområdet, hvor det ligeledes må forventes, at undervisere herfra kan have glæde af KVIK.

Under alle omstændigheder er det vigtigt, at der fortsat er fokus på at understøtte og udvikle de videnskabelige informationskompetencer, for både nuværende og kommende forskere.

Referencer:

- Carlsen, A.F. 2015a: "Målrettet service til forskere i UCL", Uddannelsesbibliotekaren, vol. 2, s. 8-10.
- Carlsen, A.F. 2015b: KVIK – Kurser i Videnskabelig InformationsKompetence. Hentet 11/18 2019. Tilgængelig på: <https://issuu.com/forskerservice/docs/kvik>
- Wollbrecht, Tina [2014]: Forsker- og projektstøtte ved UCL : En behovsanalyse. Odense: University College Lillebælt, Bibliotek.

Finnerne satser stort på kunstig intelligens

Når man kigger på det internationale bibliotekslandskab, står især ét land særligt skarpt for tiden, og det er Finland. Med store satsninger inden for Open Science, virtual reality og kunstig intelligens på tværs af bibliotekssektoren - og ikke mindst publikumssuccesser som Helsinkis storslåede nye hovedbibliotek, Oodi, - har finnerne positioneret sig som en frontløber, og et land vi andre kan lade os inspirere af. I december 2019 sendte Det Kgl. Bibliotek derfor en delegation afsted til det kolde nord for at undersøge, hvad vi kan lære af vores biblioteksglade naboer mod nordøst.

De store universiteter og det lille start-up Iris.ai

Mens kolleger på Københavns Universitetsbibliotek, Roskilde Universitetsbibliotek, Københavns Universitet og AU Library arbejdede hårdt på at implementere det nye bibliotekssystem, begav tolv medarbejdere fra de samme institutioner sig ud på en rejse med ét klart formål: at indsamle viden og erfaringer til understøttelse af innovation - især inden for kunstig intelligens.

Inden vi rejste, var vi blevet orienteret om, at en række af de nordiske universiteter havde startet et partnerskab med det finske start-up firma Iris.ai. Det lille start-up firma, der efterhånden har vokset sig så stort, at firmaet tæller 20 ansatte, har udviklet et stykke software, der er meget relevant for bibliotekssektoren. Softwaren kan man betragte som en "videnskabelig assistent", hvis assistance er baseret på kunstig intelligens, der har til formål at sikre brugeren en hurtig og effektiv litteratursøgning.

Vi var interesseret i at undersøge, hvad softwaren kunne og lære mere om, hvilke erfaringer universitetet i Helsinki har gjort sig med softwaren i forbindelse med at have introduceret deres studerende og forskere til den.

Kunstig intelligens sparer brugeren for tid

Vores første stop på turen var på Iris.ai's. Vi holdt mødet i et moderne, urbant og kreativt kontorfællesskab i den indre del af Helsinki. Vi blev mødt af Maria Ritola, der er én af Iris.ai's fire grundlæggere, og af Karita Kasurinen, der er firmaets Head of Customer Success til en snak om det software, som Iris.ai producerer.

Det overordnede formål med softwaren er at finde en effektiv måde til at navigere i den voksende mængde af forskningspublikationer på en let og hurtig måde. Som eksempel forklarede Maria og Karita, at de i samarbejde med Chalmers University i Sverige netop har færdiggjort et studie af

softwarens præcision og effektivitet. Målet for studiet var at undersøge, hvor hurtigt og præcist softwaren kunne identificere relevante artikler inden for et emne og reducere i mængden af litteratur. Hvor et menneske skulle bruge 95 dage på at reducere 22.000 artikler til 3.000 artikler af særlig relevans, kunne softwaren klare dette på 21 dage med en præcision på 99,8 %. Hvis man derimod kunne acceptere en præcision på 85 %, kunne tiden blive kortet helt ned til to dage.

Softwaren bidrager til at spare tid, og dette fremhæver Maria Ritola og Karita Kasurinen også. Vi spurgte Karita Kasurinen om, de ikke fandt det problematisk at fokusere på tidsfaktoren, eftersom dette taler ind i en diskurs, der bliver forbundet med forskellige problematikker. For eksempel at der i samfund, hvor tempoet skrues op, bliver mindre tid til refleksion, hvorved risikoen for dårlige beslutninger øges.

Hos Maria og Karita er holdningen dog, at både præcision og effektivitet er væsentlige faktorer, og at softwaren bidrager til at spare brugeren for tid og dermed ressourcer, samt at softwaren ville kunne bidrage til nye tværdisciplinære opdagelser. Den enkelte bruger har stadig kontrollen, insisterer Maria og Karita, da det stadig er op til brugeren selv at forholde sig til resultatet af søgningerne.

Udfordringer i Iris.ai

Vil studerende eller forskere bruge Iris.ai's software til at komme hurtigere igennem deres litteratursøgning, skal de dog, inden de kaster sig ud i dette, være opmærksomme på, at softwaren

egner sig bedst til de naturvidenskabelige forskningsområder som for eksempel medicin, kemi og biovidenskab. Dette skyldes for det første, at størstedelen af den litteratur, som softwaren anvender til sine søgninger, stammer fra det naturvidenskabelige område.

En anden væsentlig ting, der er værd at bemærke er, at softwaren søger i Open Access artikler, hvilket medfører at store dele af forskningslitteraturen ikke er inkluderet i søgningerne, eftersom en meget omfattende del af

forskningslitteraturen publiceres og indekseres bag betalingsmure på licensbelagte platforme.

Der findes mulighed for at inkludere andre platforme, som for eksempel PubMed, men dette forudsætter en slags "teknisk harmonisering": Grundpakken lader Iris.ai afsøge de bibliografiske poster fra Pubmed, men ønsker man en full-text-løsning skal der udvikles en software, der kan håndtere det enkelte biblioteks specifikke licensbelagte samlinger og inkludere disse i sine søgninger.

Udviklingen af dette koster selvsagt penge, men investeres der ikke i dette vil Iris.ai's "semi-automatiserede" søgninger forblive et supplement til "ikke-automatiseret" informationssøgninger i bibliotekskataloger og databaser.

En tredje udfordring er, at Iris.ai's software egner sig bedst til forskningsområder med engelsk som dominerende sprog. Dette hænger dels sammen med, at der publiceres mere på engelsk end på noget andet sprog, dels sam-

Formålet med kurserne var at lære brugerne, hvordan softwaren fungerer. Og hvordan fungerer den så?

Iris.ai's softwaren benyttes på en noget anderledes måde end den måde, som vi kender inden for biblioteksverden. En søgning begynder med, at brugeren giver softwaren noget information. Informationen kan enten bestå af cirka 500 ord, som man indtaster i et tekstfelt, for at beskrive sit emne, eller den kan bestå af indholdet af en udvalgt artikel, som man uploader til softwaren.

Softwaren foretager herefter en digital tekstanalyse og identificerer på baggrund af analysen en række nøglebegreber i den informationen, som man har givet. Nøglebegreberne bliver herefter sammenlignet med nøglebegreber i Open Access artikler fra for eksempel CORE, og disse artikler bliver præsenteret i en fin visualisering, der på en let og intuitiv måde sætter brugeren i stand til at inkludere eller ekskludere sammenhængen til det ønskede søgeresultat.

men med den måde, hvorpå softwaren er programmeret.

For de fagområders vedkommende, hvor relevant litteratur næsten udelukkende publiceres på engelsk, vil forskellen mellem resultatet af en "semi-automatiseret" søgning med Iris.ai's software sammenlignet med resultatet af en "ikke-automatiseret" søgning være begrænset.

Det modsatte gør sig gældende inden for de fagområder, hvor relevant litteratur udgives på flere sprog, f.eks. både på fransk, tysk og engelsk. Inden for disse fagområder vil søgeresultaterne lide under betydelige mangler, og tilliden til at Iris.ai's software ville kunne producere relevant læselister vil dermed blive mindre.

Erfaringer med Iris.ai på Helsinki Universitetsbibliotek

På trods af de udfordringer, der er forbundet med at benytte Iris.ai's software, synes finnerne at mene, at der er meget at hente ved at benytte Iris.ai til litteratursøgning.

På Helsinkis Universitetsbibliotek mødtes vi med Jukka Englund, der er ledende IT-specialist på bibliotekets forskerservice. Han fremlagde de erfaringer, som han og kollegerne havde gjort sig med at benytte Iris.ai's software i praksis.

Ved at anvende vendinger som "All news are good news" signalerede Jukka Englund, at det overordnede indtryk er, at Iris.ai leverer et glimrende og velkomment innovativt indspark til den mere traditionelle litteratursøgning.

Helsinkis universitetsbibliotek startede samarbejdet med Iris.ai i april 2018 med at organisere en række kurser for medarbejdere og brugere.

De brugerrettede kurser blev hovedsageligt annonceret på Helsinkis sundhedsvidenskabelige fakultet, og med 365 tilmeldte deltagere har der eksisteret en relativ stor nysgerrighed blandt studerende og forskere i forhold til at afprøve den nye metode til litteratursøgning, som Iris.ai tilbyder.

Det, der virkelig adskiller en søgning med Iria.ai fra en traditionel søgning, er den digitale tekstanalyse, der identificerer nøglebegreber. Hvad der helt præcist foregår i den digitale tekstanalyse er relativt svært at gennemskue, eftersom det er forskellige processer, der danner baggrunden for analysen.

Processerne er kendetegnet ved de ud fra en tekst kan beregne en model for, hvad der er en teksts væsentligste indhold. Det vil ikke være forkert at sige, at disse modeller, der bliver beregnet, kan sammenlignes med den katalogisering ved hjælp af bibliografiske metadata, som vi kender fra kategorisering i et bibliotekskatalog. Forskellen består dog i, at modellerne er computerskabte, og de bibliografiske metadata er menneskeskabte.

De computerskabte modeller, der produceres med Iris.ai's software, baserer sig på tekstinhold og gør ikke brug af menneskeskabte katalogisering. At se bort fra al den viden, mennesker har tilføjet, vil nogle nok mene er dumt, mens andre vil bemærke, at det må-

ske ikke er så dumt endda med nye fortolkninger af information til trods for, at fortolkningen er computer-skabt. Modellerne giver i hvert fald en ny mulighed for at kortlægge store mængder af information, og eftersom modellerne kører uden om bibliometriske metadata og citationssystemer, vil software i bedste fald kunne identificere snitflader mellem forskellige fag og på den måde forhåbentlig bidrage til interdisciplinære opdagelser.

Men hvad tænker brugerne så om Iris.ai's software, efter de har deltaget i et kursus? Universitetsbiblioteket har heldigvis efterfølgende været i kontakt med de personer, der har deltaget på kurserne med henblik på at evaluere, hvordan deltagerne vil vurdere Iris.ai's brugbarhed. Evalueringen har vist, at selve den nye metode til litteratursøgning med visualisering af data blev værdsat, men at der også var plads til forbedringer: Således ville kun 48% anbefale Iris.ai til en ven, hvilket ikke er imponerende, og 80% af deltagerne fandt det helt afgørende, at Iris.ai ville kunne finde litteratur i andre databaser end Open Access, da størstedelen af den litteratur, som deltagerne benytter, søger de via licensbelagte databaser.

Implementeringen af produktet

Universiteter, der beslutter sig for at anskaffe sig Iris.ai, starter med et etårig pilotprojekt, hvorefter de tager stilling til, hvorvidt de ønsker at fornye abonnementet. Abonnementet giver premium-adgang til alle universitetets brugere og dermed mulighed for at gøre brug af alle softwarens facetter. Abonnementet inkluderer også kurser for personalet, for eksempel bibliotekspersonale og for brugerne.

Helsinki Universitetsbibliotek har valgt at forlænge sit samarbejde med Iris.ai. Dette skyldes, at universitetet har investeret penge i at få PubMed indlejret i Iris.ai's opsætning, samt at universitetsbiblioteket har en oplevelse af, at Iris.ai på sigt ville kunne bidrage til en bedre service for forskere og studerende.

Medarbejdere på Innovationsstudieturen 2019 var:

- Erik Engelbrekt Schwägermann, Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek
- Henrik Tang, Københavns Universitetsbibliotek Nord
- Jannie Løk Jensen, Københavns Universitetsbibliotek Nord
- Jesper Boserup Thestrup, AU Library - Det Kgl. Bibliotek
- Joanna Ball, Roskilde Universitetsbibliotek/Københavns Universitetsbibliotek
- Jonas Kjøller-Rasmussen, Det Teologiske Fakultetsbibliotek, Københavns Universitet
- Lars Kjær, Københavns Universitetsbibliotek, Søndre Campus
- Lorna Wildgaard, Københavns Universitetsbibliotek, Forskerservice
- Michael Svendsen, Københavns Universitetsbibliotek, Forskerservice
- Nejra Hodzic Richter, Københavns Universitetsbibliotek, Søndre Campus
- Solveig Sandal Johnsen, AU Library - Business & Social Sciences
- Søren Davidsen, Roskilde Universitetsbibliotek

Foruden møder med Iris.ai og Helsinki Universitetsbibliotek var der møder med ansatte på Oodi, Aalto Universitet, CSC – Finnish IT center for science, The e-Infrastructure Reflection Group, Open Science Center på universitet i Jyväskylä og Federation of Finnish Learned Societies.

*Åh ja men det vrimler
med små oaser
ligefra Christiania
& op til Hotel Plaza*

Det sted du søger – også i rigets arkiver

Den 27. januar åbnede den nye forskerlæsesal i Den Sorte Diamant. Læsesalen er en del af den samarbejdsaftale fra 2017, der blev indgået mellem Det Kgl. Bibliotek og Rigsarkivet.

”Jeg er glad for, at det er lykkedes at etablere en ny, fælles forskerlæsesal. Læsesalen giver mulighed for, at almindelige borgere kan få adgang til at fordybe sig i de originale kilder om Danmarks historie – såsom originale håndskrifter, kort, billeder og sjældne bøger. Det er en god balance mellem på den ene side hensynet til brug af arkivalier og bøger og på den anden side sikring af vores fælles danske kulturarv til de kommende generationer”, udtalte Kulturminister Joy Mogensen.

Ved åbningen troppede ca. 300 besøgende op, utålmodigt ventende, mens kulturministeren klippede den officielle snøre, flankeret af Direktør Svend Larsen, Det Kgl. Bibliotek, og Rigsarkivar Anne-Sofie Jensen.

Fotos: Mikael Müller og Det Kgl. Bibliotek

Er du vores nye chefredaktør?

Ny chefredaktør søges til REVY

Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker (DFFU) (<http://dfdf.dk/>) søger en ny redaktør for foreningens tidsskrift REVY (<http://dfdf.dk/revy/>) pr. 1. januar 2021.

Som redaktør har du følgende opgaver:

- At være ansvarshavende redaktør for DFFUs tidsskrift REVY samt for foreningens præsentation på Facebook i henhold til de af DFFUs bestyrelse fastsatte redaktionelle retningslinjer.
- Det redaktionelle og økonomiske ansvar for REVY over for DFFUs bestyrelse.
- Redaktøren samarbejder efter behov med et redaktionsudvalg, hvis medlemmer udpeges efter indstilling fra redaktøren.
- At indsamle materiale, koordinere og forberede stof til 4 numre pr. år.
- At sørge for den grafiske opsætning og den elektroniske redigering af de enkelte numre – og at aflevere materialet klart til trykning i henhold til en forud fastlagt udgivelsesplan, og sikre at alle juridiske bindinger over for forfattere m.v. i den sammenhæng er afklaret.
- At sørge for, at REVY lægges op i elektronisk udgave på platformen OJS (<https://rauli.cbs.dk/index.php/revy/issue/archive>)
- Samarbejder med tilknyttet grafiker.
- Ansvar for løbende kontakt til potentielle annoncører til REVY.

Som redaktør er du ansvarlig overfor DFFUs bestyrelse og deltager efter aftale årsmødet i september samt i bestyrelsesmøderne i forbindelse med årsmødet og vinterinternatmødet i marts.

REVYs produktionsomkostninger udgør i 2019 ca. 150.000 kr.

Vi forventer, at vores nye redaktør:

- Kan lede, koordinere og inspirere det redaktionelle samarbejde omkring REVY.
- Har blik for organisering, koordinering og overholdelse af deadlines.
- Har grafisk flair og kan se, hvordan den gode historie skrives og præsenteres.
- Har kendskab til og interesse for danske fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker.
- Kan deltage i en overdragelsesperiode fra ultimo oktober, med endelig tiltræde som ansvarshavende redaktør senest 1. januar 2021.

Aflønning vil ske på honorarbasis efter hver udgivelse og forventes at udgøre ca. 60.000 kr. på årsbasis.

Har du spørgsmål til job eller til organisation, kan du kontakte DFFUs næstformand, Karin Englev på telefon 9135 6403 eller chefredaktør Jan Erik Hansen, på telefon: 9132 4506.

Ansøgning stiles til Formanden for DFFU og sendes til sekretariat@dfdf.dk senest den 1. august 2020 kl. 12.00. Vi forventer at afholde ansættelsessamtaler medio august 2020 i København.

